

Redactioneel

In dit derde nummer loopt competentiegericht opleiden als rode draad door de artikelen en de boekbespreking. De eerste twee artikelen hebben de lerarenopleidingen als omgeving met als onderwerpen het rekenniveau en de afsluiting van de opleiding. De andere twee artikelen hebben als onderwerp een aantrekkelijke leeromgeving en assessmentcenter. De boekbespreking handelt over een competentiegerichte praktijkomgeving, de leerwerkplaats.

De inhoudelijke kennis van pabo-studenten was recent in negatieve zin in de publiciteit; deze kennis zou onder de maat zijn. Het probleem speelt al bij de instroom van de studenten. Van der Hoeven wil dat studenten in het eerste studiejaar worden getest als onderdeel van het bindend afwijzend studieadvies. Straetmans en Eggen zetten in *Afrekenen op rekenen: over de rekenvaardigheid van pabo-studenten en de toetsing daarvan* uiteen hoe dit voor rekenen en wiskunde kan worden aangepakt. Ze constateren dat er geklaagd wordt over het rekenniveau van pabo-studenten maar dat er geen eenduidigheid is over het gewenste niveau. In dit artikel beschrijven ze een landelijke, gestandaardiseerde toets en een gewenst niveau. Deze kwaliteitsslag zou in de huidige situatie wel betekenen dat de helft van de eerstejaars de toets niet haalt.

In het tweede artikel over de lerarenopleidingen wordt door Meeus, Van Petegem en Van Looy een onderzoek gepresenteerd naar een vernieuwde vorm van afsluiting van de opleiding, het leerportfolio. Dit wordt afgezet tegen de gebruikelijke afsluiting, de literatuurstudie met praktische verwerking. Het onderzoek naar het leerrendement van beide vormen van afsluiting valt zeer positief uit voor het leerportfolio, een vorm die veel beter aansluit bij het competentiegericht onderwijs.

Onderwijsvernieuwing draait vaak om het ontwikkelen van aantrekkelijke en uitdagende leeromgevingen voor studenten. Wat vinden studenten zelf een kwalitatief goede leeromgeving? In *Onderwijsopvattingen: wat is kwaliteit voor universiteitsstudenten?* doen Léonard, Clarebout, Elen en Lowyck verslag van hun onderzoek naar onderwijsopvattingen van studenten van de KU Leuven. Opvallend is dat studenten een mix van eigentijds en traditioneel voorop stellen: eigen verantwoordelijkheid én duidelijke ondersteuning door de docent zijn de belangrijkste kwaliteitsaspecten. Voor docenten betekent dit de uitdaging om een 'veilige én uitdagende' leeromgeving te creëren.

Ter beoordeling van de competentieontwikkeling van studenten zetten veel opleidingen assessmentcenters in als beoordelingsinstrument. Kappe en Scholten Linde hebben onderzoek gedaan naar waardering van studenten van assessmentcenters ten aanzien van de consequentiële validiteit – de gewenste en ongewenste effecten van een assessment – in relatie met facevaliditeit – het realiteitsgehalte van het assessment.

In nummer 2 van juni 2004 presenteerde Winkler een idee voor fundamentele verandering in het hoger onderwijs. De kern van zijn betoog was het invoeren van een andere organisatiestructuur waarin de student in organisatiekundige termen als functie van de organisatie is opgenomen, met als doel onderwijsinnovatie de juiste impuls te geven. In datzelfde nummer reageerden Wintels en Bormans op dit idee. Aan zijn oproep tot dialoog gaven vervolgens diverse lezers gevolg. In nummer 3 van november 2004 waren twee reacties, van Kinkhorst/De Vries en Naaijken, te lezen. In dit nummer is een reactie van Van Deutekom opgenomen en reageert Winkler op de eerdere reacties. (De eerdere bijdragen zijn te vinden op www.tvho-online.nl).

In de boekbespreking gaat Bruijns in op *De leerwerkplaats, samen leren in de praktijk*, een vernieuwende vorm van praktijkgericht opleiden.